

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

_____ Наталія МЕТЕЛЕНКО
(підпис) (ім'я, прізвище)
« _____ » _____ 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ризикологія в економіці, фінансах, менеджменті та бізнесі

(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____ бакалавра
(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Промисловий менеджмент
(назва)

спеціалізації / предметної спеціальності _____
(шифр і назва)

спеціальності 073 Менеджмент
(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Бирський В.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів
(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2024 р.
Завідувач кафедри

_____ Іван КЛОПОВ
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____ Юрій ПАРШИН
(підпис) (ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем: кандидат економічних наук, доцент Бирський Віталій Валерійович
E-mail: abvv1978@gmail.com
Телефон: (+38) 063 – 479 – 55 – 09
Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), а також Viber
Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. Л318

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання студентам ґрунтовних теоретичних знань та розвиток у них прикладних практичних навичок із застосування методів ризикології, економіко-математичних моделей та інформаційно-комунікаційних технологій для оцінювання ступеня економічного ризику, системного пошуку та наукового обґрунтування економічної доцільності й кількісного оцінювання ефективності прийнятих управлінських рішень щодо його зниження та/або нівелювання в умовах інформаційної невизначеності на підґрунті результатів сценарного аналізу та врахуванням можливих соціально-економічних наслідків.

Ключовою компетенцією сучасного підприємця, економіста-аналітика, фінансового менеджера, керівника середньої та вищою управлінської ланки є здатність приймати ефективні управлінські рішення щодо перспективного планування діяльності економічних агентів (індивідуумів, організацій, установ, фірм, чи взаємодіючих між собою їх підрозділів) за умов наявності обмежень техніко-економічного або будь-якого іншого характеру та/або вирішення різних економічних проблемних ситуацій, які періодично виникають під час їхньої діяльності, в умовах невизначеності, конфліктності та зумовленого цим ризику. Управлінське рішення є багатограним, не завжди очевидним компромісом між деякими прийнятними варіантами та, як наслідок, - це виважена дія, що має ґрунтуватися на попередній кількісній оцінці та результатах економічного аналізу можливих наслідків цієї дії та оцінюванні ступеня пов'язаного з цим рішенням ризику. Для вирішення цих завдань вже розроблено та ефективно застосовується економіко-математичний інструментарій (методи, моделі, алгоритми, логічні схеми тощо) та відповідні інформаційно-обчислювальні ресурси (прикладні програми, стандартний функціонал Excel, власно розроблені програмні модулі тощо), які є потужною «аналітичною зброєю» в руках економіста-професіонала.

Інтерактивний формат блоку курсу з практичної підготовки спонукатиме до розвитку у студентів абстрактного й критичного мислення під час вербального опису економічних процесів і об'єктів, практичних навичок аргументованого відстоювання власної точки зору під час обґрунтування управлінських рішень, які приймаються в умовах невизначеності та пов'язаним з нею ризиком, а також навичок ефективної усної й письмової комунікації під час логічного структурування, оформлення й прилюдного захисту аналітичних звітів з ситуаційних кейсів та лабораторного практикуму дисципліни. Використання стандартних офісних програмних засобів (Excel, Word, Power Point) під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції студентів.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	3-й	3-й
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість годин	180	
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Семінарські заняття	–	–
Практичні заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	120 год.	168 год.
Консультації	Щопонеділка та щосереди, 17:00-18:20, конференція Zoom 6326777256, пароль 12345	
Вид підсумкового семестрового контролю	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17233	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>ПР 06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень</p> <p>ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, ситуаційно-практичний, із застосуванням інформаційно-комунікативних технологій).</p> <p>Контрольні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретичне тестування за змістовим модулем; - виконання письмових практичних завдань лабораторного практикуму, проблемно-орієнтованих кейсів за змістовим модулем.
ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	<p>Методи навчання:</p> <p>Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій). Дослідницький (самостійна робота, проекти).</p>
ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	
СК 18. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач промислового менеджменту	

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Економічний ризик та основні засади його аналізу

Основні причини виникнення ризику. Невизначеність, конфлікт і зумовлений ними ризик підприємницької (економічної) діяльності. Класифікація ризиків: різні підходи, види ризику у спектрі економічних проблем. Основні засади аналізу ризиків. Ризик–менеджмент як системний підхід в управлінні ризиком: економічна сутність, концептуальні засади, принципи планування заходів з управління економічним ризиком (запобігання, мінімізація, диверсифікація, лімітування тощо).

Змістовний модуль 2. Система показників кількісної оцінки ступеня ризику

Комплексна якісна оцінка ризиків: оцінка якості інформації, таблиці якісного аналізу ризиків, оцінка ризиків по контрольним точкам. Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику. Методи оцінювання економічного ризику: система кількісних оцінок міри економічного ризику (абсолютні, відносні, імовірнісні), міра ризику як векторна величина. Коефіцієнт чутливості бета. Елементи теорії корисності в кількісній оцінці ризику.

Змістовний модуль 3. Моделювання ризику

Ризик й моделі та методи стохастичного програмування. Моделювання ризику та теорія ігор. Ризик у прийнятті багатоцільових рішень. Нечітка багатокритеріальна ієрархічна модель підтримки прийняття рішень в умовах ризику. Ігровий розпливчастий метод аналізу ієрархій у прийнятті рішень. Моделі антикризового індикативного планування в умовах ризику та невизначеності. Методика моделювання інтегрального інвестиційного рейтингу підприємств в багатокритеріальній системі цілей інвесторів.

Змістовний модуль 4. Управління ризиком

Основні засади управління ризиком. Внутрішні способи оптимізації (зниження) ризику. Диверсифікація діяльності, як спосіб зниження ступеня ризику: сутність диверсифікації; поняття портфелю цінних паперів; ризик портфелю активів. Методи оптимізації портфельних інвестицій. Неокласичний підхід до управління портфелем. Запаси та резерви, як способи зниження ступеня ризику: структура та види резервів, запасів на непередбачувані витрати; резервування грошових коштів на покриття випадкових витрат; управління запасами та ризик.

Змістовний модуль 5. Урахування ризику в прийнятті економічних рішень

Вартість, час та ризик. Врахування ризику у стратегічному та інвестиційному менеджменті. Ризик інвестування: структура проектного ризику, методи його вимірювання. Моделювання процесів реального інвестування в умовах невизначеності і ризику: постановка і розв'язання задач оптимізації управлінських рішень в умовах ризику, сценарний аналіз ризику, метод цільового моделювання ризику «What Is Needed For», метод ситуаційного моделювання ризику «What-If Analysis». Диверсифікація інвестиційних ризиків на фінансових ринках. Статистична

обробка біржових даних про цінні папери. Сучасна портфельна теорія: етапи розвитку, підходи, припущення, числові характеристики портфеля фінансових активів. Методи та моделі оптимізації структури портфеля цінних паперів.

5. Теми лекційних занять

№ змістовного модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Економічний ризик та основні засади його аналізу 1. Причини виникнення ризику. 2. Класифікація ризиків. 3. Основні засади аналізу ризиків. Ризик-менеджмент	6	2	<i>1 раз на тиждень</i>
2	Тема 2. Система показників кількісної оцінки ступеня ризику 1. Комплексна якісна оцінка ризиків. 2. Загальні підходи до кількісної оцінки ступеня ризику. 3. Коефіцієнт чутливості бета. Елементи теорії корисності в кількісній оцінці ризику.	6	2	<i>1 раз на тиждень</i>
3	Тема 3. Моделювання ризику 1. Ризик й моделі та методи стохастичного програмування. 2. Моделювання ризику та теорія ігор. 3. Нечітка багатокритеріальна ієрархічна модель підтримки прийняття рішень в умовах ризику. 4. Методика моделювання інтегрального інвестиційного рейтингу підприємств в багатокритеріальній системі цілей інвесторів.	6	2	<i>1 раз на тиждень</i>
4	Тема 4. Управління ризиком 1. Основні засади управління ризиком. 2. Диверсифікація діяльності, як спосіб зниження ступеня ризику 3. Методи оптимізації портфельних інвестицій. 4. Запаси та резерви, як способи зниження ступеня ризику.	6	–	<i>1 раз на тиждень</i>
5	Тема 5. Урахування ризику в прийнятті економічних рішень 1. Врахування ризику у стратегічному та інвестиційному менеджменті. 2. Моделювання процесів реального інвестування в умовах невизначеності і ризику. 3. Диверсифікація інвестиційних ризиків на фінансових ринках.	6	–	<i>1 раз на тиждень</i>
Разом		30	6	

6. Теми практичних/семінарських/лабораторних занять

№ змістовного модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Практична робота 1. Багатомірний рейтинговий фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств галузі	6	2	1,5 рази на тиждень
2	Практична робота 2. Ризик в діяльності промислових підприємств: показники та напрямки оцінки	6	4	1,5 рази на тиждень
3	Практична робота 3. Моделювання ризику за допомогою сучасних інформаційно-аналітичних засобів	6	–	1,5 рази на тиждень
4	Практична робота 4. Оптимізація портфелю інвестицій за допомогою диверсифікації активів	6	–	1,5 рази на тиждень
5	Практична робота 5. Практичні приклади оптимізації ризику в прийнятті господарських рішень	6	–	1,5 рази на тиждень
Разом		30	6	

7. Самостійна робота

№ змістовного модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Тема 1. Економічний ризик та основні засади його аналізу. Економічна сутність та концептуальні засади ризик-менеджменту. Принципи планування заходів з управління економічним ризиком (запобігання, мінімізація, диверсифікація, лімітування тощо).	18	26
2	Тема 2. Система показників кількісної оцінки ступеня ризику. Комплексна якісна оцінка ризиків: оцінка ризиків по контрольним точкам. Кількісні ймовірнісні оцінки міри економічного ризику. Міра ризику як векторна величина. Коефіцієнт чутливості бета.	18	28
3	Тема 3. Моделювання ризику. Ризик й моделі та методи стохастичного програмування. Методика моделювання інтегрального інвестиційного рейтингу підприємств в багатокритеріальній системі цілей інвесторів.	18	28
4	Тема 4. Управління ризиком. Основні засади управління ризиком. Методи оптимізації портфельних інвестицій: неокласичний підхід до управління портфелем. Запаси та резерви, як способи зниження ступеня ризику: резервування грошових коштів на покриття випадкових витрат; управління запасами та ризик.	18	28

5	Тема 5. Урахування ризику в прийнятті економічних рішень. Моделювання процесів реального інвестування в умовах невизначеності і ризику: метод цільового моделювання ризику «What Is Needed For», метод ситуаційного моделювання ризику «What-If Analysis». Статистична обробка біржових даних про цінні папери.	18	28
Підсумковий семестровий контроль: залік		30	30
Разом		120	168

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	Тест 1	Тестове випробування за лекційним матеріалом ЗМ 1	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	5
	Практична робота 1	Вимоги до виконання та оформлення практичної роботи у вигляді файлу MS Word завантажені на сайті системи Moodle ЗНУ в профілі даної дисципліни	Практична робота оцінюється від 1 до 7 балів, з урахуванням правильності отриманого рішення, раціональності метода розв'язування та аргументованості відповідей на запитання при захисті роботи.	7
Усього за ЗМ 1	2			12
2	Тест 2	Тестове випробування за лекційним матеріалом ЗМ 2	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	5
	Практична робота 2	Вимоги до виконання та оформлення практичної роботи у вигляді файлу MS Word завантажені на сайті системи Moodle ЗНУ в профілі даної дисципліни	Практична робота оцінюється від 1 до 7 балів, з урахуванням правильності отриманого рішення, раціональності метода розв'язування та аргументованості відповідей на запитання при захисті роботи.	7
Усього за ЗМ 2	2			12
3	Тест 3	Тестове випробування за лекційним матеріалом ЗМ 3	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
«РИЗИКОЛОГІЯ В ЕКОНОМІЦІ, ФІНАНСАХ, МЕНЕДЖМЕНТІ ТА БІЗНЕСІ»

	Практична робота 3	Вимоги до виконання та оформлення практичної роботи у вигляді файлу MS Word завантажені на сайті системи Moodle ЗНУ в профілі даної дисципліни	Практична робота оцінюється від 1 до 7 балів, з урахуванням правильності отриманого рішення, раціональності метода розв'язування та аргументованості відповідей на запитання при захисті роботи.	7
Усього за ЗМ 3	2			12
4	Тест 4	Тестове випробування за лекційним матеріалом ЗМ 4	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	5
	Практична робота 4	Вимоги до виконання та оформлення практичної роботи у вигляді файлу MS Word завантажені на сайті системи Moodle ЗНУ в профілі даної дисципліни	Практична робота оцінюється від 1 до 7 балів, з урахуванням правильності отриманого рішення, раціональності метода розв'язування та аргументованості відповідей на запитання при захисті роботи.	7
Усього за ЗМ 4	2			12
5	Тест 5	Тестове випробування за лекційним матеріалом ЗМ 5	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали.	5
	Практична робота 5	Вимоги до виконання та оформлення практичної роботи у вигляді файлу MS Word завантажені на сайті системи Moodle ЗНУ в профілі даної дисципліни	Практична робота оцінюється від 1 до 7 балів, з урахуванням правильності отриманого рішення, раціональності метода розв'язування та аргументованості відповідей на запитання при захисті роботи.	7
Усього за ЗМ 5	2			12
Усього за змістовні модулі	10			60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Тестування	Питання для підготовки: див. питання до ЗМ 1-5 в розділі 4. Тестування передбачає обмежену у часі (40 хвилин) відповідь на теоретичні питання. У разі дистанційної форми навчання, екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно / неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал.	20
	Розв'язання практичних задач	Підсумкове практичне завдання складається з двох практичних задач за темами ЗМ 1-5, див. табл. 6	Кожна практична задача оцінюється від 1 до 10 балів, з урахуванням відповідей на запитання при захисті роботи	20
Усього балів				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

- Вітлінський В.В., Великоіваненко Г. І. Ризикологія в економіці та підприємстві : монографія. Київ: КНЕУ, 2004. 480 с.
- Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій : навч. посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2007. 344 с.
- Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібник. Київ : «Центр навчальної літератури», 2006. 312 с.

4. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент». Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Базовий підручник: опорний конспект лекцій. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1270497/mod_resource/content/1/%D0%9E%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf.
2. Базовий підручник: портфельна теорія. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1270493/mod_resource/content/1/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%84%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F.pdf.
3. Вітлінський В.В. Аналіз, оцінка і моделювання економічного ризику. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1270491/mod_resource/content/1/%D0%92%D1%96%D1%82%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%92.%D0%92.%20%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%2C%20%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D1%96%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D1%83%201996.pdf.
4. Вітлінський В.В. Економічний ризик: ігрові моделі. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1270490/mod_resource/content/1/%D0%92%D1%96%D1%82%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%20%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BB%D1%96.pdf.

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які з поважних причин були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі Moodle СЕЗН ЗНУ.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ).

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час вивчення дисципліни, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є платформа Moodle СЕЗН ЗНУ. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу abvv1978@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

Гаряча лінія: Тел.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>